

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อนำเสนอเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงาน
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา ที่ปฏิบัติมานานในรอบปีงบประมาณ 2525 ทั้งจากเอกสารและการสัมภาษณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การทำการวิจัยเรื่อง "การนำ เสนอเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา" มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวิเคราะห์และสร้างเกณฑ์ประเมิน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์งานที่ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา ได้ปฏิบัติจริง ในรอบปีงบประมาณ 2525 ซึ่งการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้เลือกทำการวิเคราะห์งานจากเขตการศึกษาต่างๆ ตามเขตภูมิภาค 4 เขตการศึกษา คือ ภาคกลาง ได้แก่ เขตการศึกษา 1 (จังหวัดนครปฐม) ๑ ภาคใต้ ได้แก่ เขตการศึกษา 3 (จังหวัดสงขลา) ๑ ภาคเหนือ ได้แก่ เขตการศึกษา 7 (จังหวัดพิษณุโลก) ๑ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ เขตการศึกษา 11 (จังหวัดนครราชสีมา) โดยที่ผู้วิจัยได้เดินทางไปวิเคราะห์ยังเขตการศึกษาค้างกล่าวด้วยตนเอง เพื่อจัดทำเป็นแบบประเมินผลการปฏิบัติงานได้ 4 แบบคือ แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานจำนวน 20 รายการประเมิน ๑ แบบประเมินพฤติกรรมหรือขบวนการในการปฏิบัติงาน จำนวน 20 ข้อ แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัว จำนวน 10 ข้อ และแบบประเมินคุณภาพผลงานศึกษานิเทศก์ฝ่ายต่างๆ ซึ่งแยกออกเป็น 3 ชุด ตามฝ่ายปฏิบัติงานคือ ฝ่ายนิเทศการสอน ๑ ฝ่ายนิเทศการ

บริหาร และ ฝ่ายวิจัยและบริการการศึกษา ชุดละ 20 รายการประเมิน ในการวิเคราะห์นั้น ได้ทำการศึกษาทั้งจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานตาม เขตการศึกษาดังกล่าว ซึ่งมีจำนวนศึกษานิเทศก์รวมทั้งสิ้น 105 คน และในการกำหนดรายการประเมินลงในแบบประเมิน ได้ปรึกษานักเชี่ยวชาญทางผู้ทรงคุณวุฒิตลอดเวลา

ขั้นที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เกณฑ์การประเมินผล นำรายการประเมินที่ได้มาเขียนเป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ลงในแบบประเมินทั้ง 4 แบบ แล้วนำไปศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เกณฑ์ประเมินพร้อมทั้งความคิดเห็นในแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน จากศึกษานิเทศก์ที่ประจำอยู่ตามเขตการศึกษาต่างๆ ภายนอกเหนือจากกลุ่มที่ 1 ได้แก่ เขตการศึกษา 2 (จังหวัดยะลา) เขตการศึกษา 4 (จังหวัดภูเก็ต) เขตการศึกษา 5 (จังหวัดราชบุรี) เขตการศึกษา 6 (จังหวัดลพบุรี) เขตการศึกษา 8 (จังหวัดเชียงใหม่) เขตการศึกษา 9 (จังหวัดอุตรธานี) เขตการศึกษา 10 (จังหวัดอุบลราชธานี) เขตการศึกษา 12 (จังหวัดฉะเชิงเทรา) และ เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 218 คน โดยส่งแบบสอบถามและขอรับคืนทั้งทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 173 ชุด คิดเป็นร้อยละ 79.35 ของแบบสอบถามที่ส่งไป โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยกับการนำรายการประเมินไปใช้ เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด ควรจัดลำดับความสำคัญของแบบประเมินอย่างไร และควรให้นำหนักคะแนนแต่ละแบบประเมินอย่างไร

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาความคิดเห็น นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติเกี่ยวกับ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของคะแนนความคิดเห็น (C.V.) เพื่อพิจารณารายการประเมินว่าสามารถนำไปใช้ เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาคัดเลือกรายการประเมินจากค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละรายการ ที่มีค่าตั้งแต่ 2.51 ถึง 5.00 (กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยปานกลาง ถึง เห็นด้วยมากที่สุด) นำไปใช้ เป็นเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์

ขั้นที่ 4 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยการหาค่า สัมประสิทธิ์ ρ (ρ - Coefficient) เลือกรายการประเมินที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษา

ในระดับที่ 2 และจากการพิจารณาในขั้นที่ 3 มาสร้างเป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขต สงขลา ไปศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 (กลุ่มที่ใช้วิเคราะห์งาน) อีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินผลแต่ละแบบที่จะนำไปประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ โดยตั้งเกณฑ์การพิจารณาว่า แบบประเมินผลที่สามารถนำไปใช้ประเมินได้จะต้องมีค่าความเชื่อมั่น 0.50 ขึ้นไป นำเสนอเป็นเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาค้นคว้า เรื่อง "การนำเสนอเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา" ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผล จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ได้เครื่องมือสำหรับใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขต เป็นแบบประเมินผล 4 แบบด้วยกันคือ

แบบที่ 1. แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน มีรายการประเมินทั้งสิ้น 20 รายการ ซึ่งในจำนวนนี้มีรายการที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดจะนำไปใช้ เป็น เกณฑ์ประเมิน 16 รายการ และเห็นด้วยมากที่สุด 4 รายการ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับค่าคือค่าที่สูงที่สุดของแบบนี้มีค่า 0.87 และ ค่าต่ำสุด 0.59 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายน้อยหรือมีความแตกต่างกันน้อยสอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายที่มีค่าสูงสุด 21.64% และค่าต่ำสุด 12.74% ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นใกล้เคียงกันมากถึงมากที่สุด และแบบประเมินนี้มีค่า 0.89

แบบที่ 2. แบบประเมินพฤติกรรมหรือขบวนการปฏิบัติงาน มีรายการประเมินทั้งสิ้น 20 รายการ ซึ่งในจำนวนนี้มีรายการประเมินที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดจะนำไปใช้ เป็น เกณฑ์ประเมิน 10 รายการ และอีก 10 รายการ กลุ่มตัวอย่าง "เห็นด้วยมากที่สุด" ที่จะนำไปใช้ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับค่าคือค่าสูงสุดของรายการนี้ มีค่า 0.78 และค่าต่ำสุด 0.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายน้อยหรือแตกต่างกันน้อย สอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายที่มีค่าสูงสุด 18.83% และค่าต่ำสุด 10.62% ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นใกล้เคียงกันมากและแบบประเมินนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูงมากถึง 0.91

แบบที่ 3 แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัว มีรายการประเมินทั้งสิ้น 10 รายการ ในจำนวนนี้มีรายการที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดจะนำไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินผล 4 รายการ และ "เห็นด้วยมากที่สุด" 6 รายการ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำคือค่าสูงสุดมีค่า 0.65 ค่าต่ำสุด 0.52 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายน้อยหรือมีความแตกต่างกันน้อย สอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของแต่ละรายการที่มีค่าสูงสุด 14.38% และค่าต่ำสุด 11.13% ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นใกล้เคียงกันมาก และแบบประเมินนี้มีค่าความเชื่อมั่นได้สูงมาก ถึง 0.81

แบบที่ 4 แบบประเมินคุณภาพผลงานศึกษานิเทศก์ฝ่ายต่างๆ ซึ่งแยกออกเป็น 3 แบบ คือ

ก) แบบประเมินคุณภาพผลงานศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการสอน มีรายการประเมินทั้งสิ้น 20 รายการ ซึ่งในจำนวนนี้มีรายการประเมินที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด 16 รายการ และ "เห็นด้วยมากที่สุด" 4 รายการ ที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงาน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำ คือมีค่าสูงสุด 0.90 และค่าต่ำสุด 0.48 แสดงว่าความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ เขตในกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายน้อยหรือมีความแตกต่างกันน้อย สอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายที่มีค่าสูงสุด 22.00% ค่าต่ำสุด 10.06% ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นใกล้เคียงกันมากและแบบประเมินนี้มีค่าความเชื่อมั่นได้สูงมากถึง 0.88

ข) แบบประเมินคุณภาพผลงานศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการบริหาร มีรายการประเมินทั้งสิ้น 20 รายการ ในจำนวนนี้มีรายการประเมินที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด 17 รายการ และ "เห็นด้วยมากที่สุด" 3 รายการ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำ คือมีค่าสูงสุดเพียง 0.74 และค่าต่ำสุด 0.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายน้อยหรือมีความแตกต่างกันน้อย สอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์การกระจายที่มีค่าสูงสุด 17.83% และค่าต่ำสุด 11.08% ซึ่งแสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีความใกล้เคียงกันมาก แบบประเมินนี้มีค่าความเชื่อมั่นได้สูงมากถึง 0.97

ค) แบบประเมินคุณภาพผลงานศึกษานิเทศก์ฝ่ายวิจัยและบริการการศึกษา มีรายการประเมินทั้งสิ้น 20 รายการ ในจำนวนนี้มีรายการประเมินที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด

11 รายการ และ "เห็นด้วยมากที่สุด" 9 รายการ ที่จะนำไปใช้ เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงาน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำ คือ ค่าสูงสุด 0.80 และค่าต่ำสุด 0.50 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นกระจายน้อยหรือแตกต่างกันน้อย สอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายที่มีค่าสูงสุด 18.18% และค่าต่ำสุด 10.43% ซึ่งแสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกันมาก แบบประเมินนี้มีค่าความเชื่อมั่น สูงมากถึง 0.96

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน สรุปได้ดังนี้

2.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขตที่ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติผ่านมา กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดเห็นว่า ยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่เป็นระบบระเบียบตามหลักสากลนิยม (ร้อยละ 50.31)

2.2 กลุ่มตัวอย่างประชากรทุกคนหรือคิดเป็นร้อยละ 100 เห็นด้วยกับการที่หน่วยงานจะจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีระบบระเบียบแบบแผน

2.3 เกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการประเมิน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า อันดับ 1 ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลให้ศึกษานิเทศก์นำไปใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน (ร้อยละ 90.44) เห็นว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานจะช่วยกระตุ้นให้ศึกษานิเทศก์มีสมรรถภาพและความตั้งใจในการทำงานสูงขึ้น เป็นอันดับ 2 (ร้อยละ 71.97) ผลการประเมินจะทำให้ศึกษานิเทศก์ตระหนักถึงข้อดีและข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน และ ผลการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปี (ร้อยละ 50.95) เป็นอันดับ 3 และ 4 ตามลำดับ

2.4 ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควร ยึดถือผลงาน ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในรอบปีที่ผ่านมา (ร้อยละ 98.72) เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

2.5 เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง ควรจัดทำ การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในหน่วยงานปีละครั้ง (ร้อยละ 58.59)

2.6 เพื่อความยุติธรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า อันดับ 1 ควรจัดทำ การประเมินในรูปของคณะกรรมการ (ร้อยละ 70.70) และอันดับ 2

เห็นว่า ควรให้ศึกษานิเทศก์ได้มีโอกาสประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองด้วย (ร้อยละ 65.60)

2.7 ในการประเมินผลการปฏิบัติงานจริง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ควรจัดทำ อย่างเปิดเผยโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ศึกษานิเทศก์ทุกคนทราบ เป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 71.97) และ ควรแจ้งผลการประเมินให้ศึกษานิเทศก์ได้ทราบถึง ข้อดีและข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของตน เป็นอันดับ 2 (ร้อยละ 70.70)

2.8 ในเรื่องของแบบประเมินหรือรายการประเมินผล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นว่าในการประเมินผลการปฏิบัติงานควรจัดทำแบบประเมินให้ เหมาะสมกับลักษณะงานและ หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน แต่ละฝ่ายควรมีแบบประเมินแยกจากกัน (ร้อยละ 81.52)

2.9 ในการกำหนดรายการประเมินลงในแบบประเมินผล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนเป็นผู้กำหนด (ร้อยละ 94.26)

2.10 ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เห็นว่าควรพิจารณาประเมินด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 82.80) ด้านพฤติกรรมและขบวนการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 82.16) ด้านคุณภาพผลงาน (ร้อยละ 82.16) และด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวผู้ปฏิบัติงาน (ร้อยละ 61.14)

2.11 เกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่ ผู้วิจัยได้นำเสนอมา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดลำดับความสำคัญดังนี้

อันดับ 1 แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวศึกษานิเทศก์ฝ่ายต่างๆ

อันดับ 2 แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

อันดับที่ 3 แบบประเมินพฤติกรรมหรือขบวนการในการปฏิบัติงาน

อันดับที่ 4 แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัว

2.12 เกี่ยวกับการจัดอัตราส่วนของคะแนน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ควรให้ แบบประเมินคุณภาพผลงาน 4 ส่วน, แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน 3 ส่วน, แบบประเมินพฤติกรรมหรือขบวนการปฏิบัติงาน 2 ส่วน และ แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัว 1 ส่วน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย ที่ศึกษานิเทศก์ เขตในกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รายการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้ง 110 รายการ สามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ได้ โดยมีรายการประเมินที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมาก 71 รายการ และเห็นด้วยมากที่สุด 39 รายการ ไม่มีรายการประเมินใดที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยหรือไม่เห็นด้วย ทั้งนี้สอดคล้องกันทั้ง ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของคะแนนความคิดเห็น และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน จึงสรุปได้ว่า สมควรที่จะนำเสนอรายการประเมินทั้ง 110 รายการ ใน 4 แบบประเมิน เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา ได้

2. การที่ศึกษานิเทศก์ เห็นด้วยที่จะนำรายการประเมินผลที่สร้างขึ้น ไปใช้ เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขต อาจเนื่องมาจากก่อนที่ผู้วิจัยจะได้นำเกณฑ์รายการประเมินลงในแบบประเมินผลผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานที่ศึกษานิเทศก์ ได้ปฏิบัติผ่านมาในรอบปีงบประมาณ 2525 รายการประเมินจึงครอบคลุมและตรงกับงานที่ศึกษานิเทศก์ เขตปฏิบัติจริง อีกทั้งยัง ไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเพื่อสร้าง เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ขึ้น ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการที่จะสร้าง เกณฑ์ประเมินผลครั้งนี้ และสนับสนุนให้นำรายการประเมิน ไปใช้ เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานต่อไป

3. ในการเสนอความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดอันดับความสำคัญของแบบประเมินและการจัดอัตราส่วนคะแนน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นสอดคล้องกันว่าควรให้ อันดับความสำคัญกับแบบประเมินดังนี้

อันดับที่ 1 แบบประเมินคุณภาพผลงานศึกษานิเทศก์ (ฝ่ายต่างๆ)

อันดับที่ 2 แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

อันดับที่ 3 แบบประเมินพฤติกรรมหรือขบวนการปฏิบัติงาน

อันดับที่ 4 แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวศึกษานิเทศก์

และจัดอัตราส่วนคะแนน ก็สอดคล้องกันโดยให้ เป็น 4 ส่วน, 3 ส่วน, 2 ส่วน และ 1 ส่วน ตามลำดับ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยจริงและมีความระมัดระวังในการแสดงความคิดเห็น เกณฑ์ประเมินผลที่สร้างขึ้นจึงมีแนวโน้มที่น่าจะเชื่อมั่นได้ในการนำไปใช้จริง

ข้อเสนอแนะในการใช้เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานและการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เกณฑ์ประเมิน

1. เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา ที่นำเสนอนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เขตปฏิบัติการแต่ละฝ่ายเท่านั้น มิได้สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตหรือผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน ดังนั้นถ้าหน่วยงานต้องการจะให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยงานด้วย หน่วยงานควรจัดสร้างเกณฑ์ประเมินขึ้นสำหรับประเมินหัวหน้าหน่วยงานโดยเฉพาะ ซึ่งความคิดในการประเมินผลการปฏิบัติงานหัวหน้าหน่วยนี้เป็นความคิดที่ดีที่น่าส่งเสริม เพราะการประเมินผลการปฏิบัติงานจะนำมาซึ่งผลการประเมินที่ถูกต่อความหลักวิชาการมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อหน่วยงานจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานผู้ปฏิบัติงานทุกคนตั้งแต่หัวหน้างานลงมา ย่อมเกิดผลดีต่อหน่วยงานแน่นอน เพราะสามารถนำผลที่ได้ไปใช้พัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานบุคลากรทุกคน ประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานย่อมสูงขึ้น

2. ในการจัดดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เขตแต่ละครั้ง หน่วยงานควรตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการประเมินให้ชัดเจน พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์เหล่านั้นให้ผู้รับการประเมินได้ทราบ แล้วนำผลการปฏิบัติงานไปใช้ประโยชน์ตามเป้าหมายอย่างจริงจัง การประเมินผลการปฏิบัติงานก็จะต้องมีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นแนวทางให้ศึกษานิเทศก์ทุกคนได้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองตลอดเวลา เพื่อให้การปฏิบัติงานของตนมีคุณภาพสูงอยู่เสมอ เพื่อให้ได้ผลการประเมินในระดับสูง แสดงถึงความเป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงด้วย

3. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา แต่ละหน่วยเป็นเพียงหน่วยงานย่อย ฉะนั้นควรทำการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้เกณฑ์ประเมินที่มีคุณภาพอย่างจริงจังและละเอียดรอบคอบ โดยเฉพาะถ้าสามารถจะทำการประเมินเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคลหรือรายโครงการ แล้วนำผลการปฏิบัติงานไปใช้ประโยชน์ได้ก็จะเป็นการดี เพราะถ้าหัวหน้าหน่วยและหัวหน้าฝ่ายได้มีโอกาสที่จะประเมินผลงานแต่ละคนแล้วบอกให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องในการทำงานก็จะเป็นข้อมูลย้อนกลับ

ที่ดีและมีระบบระเบียบ เพื่อให้ศึกษานิเทศก์แต่ละคนได้นำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนได้ตรงจุด

4. ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้ประเมินหรือผู้ใช้เกณฑ์จะต้องทำความเข้าใจกับเกณฑ์ประเมินผลก่อนที่จะดำเนินการ เพราะในการให้คะแนนการปฏิบัติงานของผู้ถูกประเมิน ผู้ประเมินจะต้องทราบว่าระดับการให้คะแนนแต่ละระดับนั้นคืออะไร ผู้ประเมินควรตั้งเกณฑ์การให้คะแนนซ้อนเกณฑ์ประเมินขึ้นมา แล้วให้คะแนนให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด เพราะการให้คะแนนไม่ตรงกับความเป็นจริงอาจมีผู้คัดค้านการพิจารณา เพราะในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์แต่ละคนจะรู้กันว่าใครทำงานดีหรือไม่เพียงใด ดังนั้นการที่ผู้ประเมินจะให้คะแนนสูงวาทหรือกคะแนนให้ผิดจากความ เป็นจริงย่อมทำได้ยาก เพราะผู้ประเมินอาจจะต้องชี้แจงเกี่ยวกับการให้คะแนน เมื่อมีการซักถามหรือมีการตรวจสอบผลงานเป็นหลักฐานประกอบ ดังนั้นหน่วยงานจึงควรจัดการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยจัดให้มีเกณฑ์ประเมินที่ดีและครอบคลุมงานขึ้นสำหรับใช้ประเมินทุกครั้ง และจัดให้คณะกรรมการที่จะเป็นผู้ประเมิน ได้ศึกษาเกณฑ์ต่างๆ นั้น ให้รอบคอบเสียก่อน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

1. เกี่ยวกับการสร้างเกณฑ์เพื่อประเมินผลหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ นั้น คงได้ทราบแล้วว่าในการสร้างเกณฑ์ผู้กำหนดรายการประเมินควรมีความคุ้นเคยกับลักษณะงานที่จะกำหนด ต้องศึกษาขอบข่ายและหน้าที่การปฏิบัติงานของผู้รับการประเมิน แต่เกณฑ์ประเมินที่จะสร้างขึ้นสำหรับประเมินหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์นี้ โดยทั่วไปแล้วบุคคลอื่นที่นอกเหนือจากหัวหน้าหน่วยฯ อาจไม่เข้าใจในงานของหัวหน้าหน่วยอย่างเพียงพอ ดังนั้นในการกำหนดรายการประเมินลงในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วย ควรจัดทำในรูปของการวิจัยเพื่อสร้างเกณฑ์ขึ้น และควรเป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการศึกษาจากผู้ชำนาญการ โดยถือเอาตัวหัวหน้าหน่วยงานเองเป็นผู้ชำนาญการ ก็จะได้เกณฑ์ประเมินที่มีคุณภาพและครอบคลุมงานได้พอสมควร

2. ในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป ควรได้มีการนำเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมานี้ ไปทำการประเมินจริงๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ผลที่ได้ว่าเกณฑ์

การประเมินผลการปฏิบัติงานที่น่าเสนอนี้ มีประสิทธิภาพเพียงพอในการวัดตรงตามวัตถุประสงค์
ที่ผู้วิจัยวางไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด แค่นั้น จะมีอุปสรรคหรือข้อเบี่ยงเบนในการใช้
อย่างไร แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเกณฑ์ประเมินผลนี้เสียใหม่ ก็จะทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้
มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำหรับเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขต
การศึกษา ที่สมบูรณ์ จะได้นำเสนอไว้ในบทที่ 6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย